

220 bin kişi uzayı izledi

Türkiye'nin ilk planetaryumu (sanal gökyüzü) ve Karadeniz'in ilk gözlemevi olan Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Planetaryum ve Gözlemevi bugüne kadar 220 bin ziyaretçiyi ağırladı

SAMSUN OMÜ'de Karadeniz'in ilk gözlemevi 2006 yılında, Türkiye'nin ilk ve yerli yapım planetaryumu ise 2009 yılında kuruldu. OMÜ Planetaryum ve Gözlemevi her yıl binlerce uzay meraklısını ağırlıyor. Anaokulundan yetişkin bireye kadar herkes gözlemevine gelerek burada bulunan gelişmiş teleskop sistemi ile gökyüzünü izliyor. Planetaryumda bulunan 360 derece projeksiyon cihazı ile uzayı her yönüyle anlatan belgesellerin gösterimi yapılıyor. Kubbe biçimde bulunan duvara yansıtılan uzay görüntüsü ile insanlar adeta uzayda keşif yapıyor.

SAMSUN'A İLK DEFA TÜRK YAPIMI BİR PLANETARYUM KURDUK

Astronomi alanında birçok çalışmaları bulunan ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna (TÜBİTAK) sıklıkla proje yapan Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Kalkan, astronomi alanında yaptığı çalışmalar hakkında bilgi verdi. Eğitim fakültesinde bir astronomi dersine girdikten sonra hemen bir proje yapıp üniversiteye teleskop aldıklarını belirten Kalkan, "Yanımızda taşımak ve öğrencilere gözlem yaptırmak için teleskopu aldık fakat aldığımız teleskop Türkiye'nin en büyük teleskoplarından bir tanesiydi. Samsun'da ilk olarak onunla başladı. Teleskopu aldıktan sonra nereye koyabiliriz diye araştırma yaptık. Teleskop taşınabilir cinsten değildi çok büyüktü. Gözlemevi araştırması yaptık. Fakat gözlemevinin olmazsa olmazı kubbelerin çok pahalı olduğunu öğrendik. Samsun'da müthiş bir olay gelişti. Samsunlu öğrenciler bizim bu teleskopu aldığımızı duyunca Türkiye'nin ilk kubbesini ucuz bir fiyata yaptılar. Müthiş bir sinerji oluşturdular. Türkiye'nin farklı yerlerinden çağırdığımız astronomi bölümünden profesörler de hayretler içerisinde kaldı. Bu olayın ardından o öğrencilerimiz Türkiye'nin kubbelerinin yapmaya başladılar. Astronomi alanına baktığımızda olağanüstü bir ilgi var. Türkiye'nin her yerinden insanlar bu alana ilgi gösteriyor. Daha sonra araştırdık ve planetaryum diye bir kavram olduğunu duyduk. Almanya ziyareti yaptım ve oradaki planetaryumu gözlemledim. Alman öğrenciler olağan üstü bir şekilde eğitim yapıyorlar. Olaya çok heyecanlı bakıyorlar. Müthiş bir

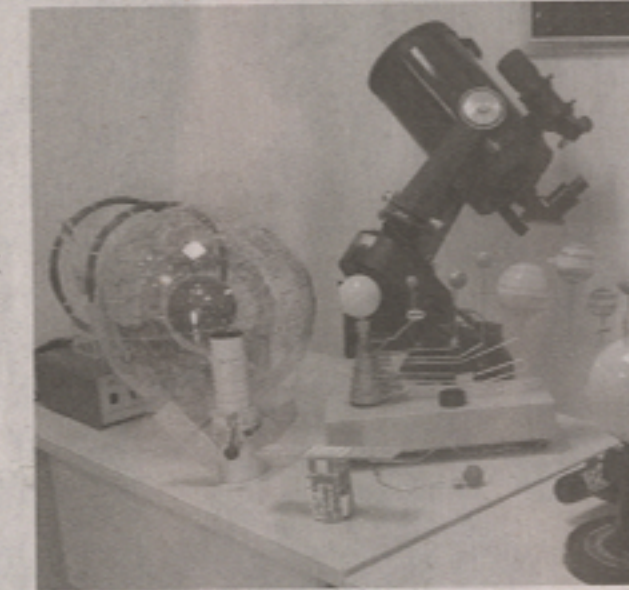
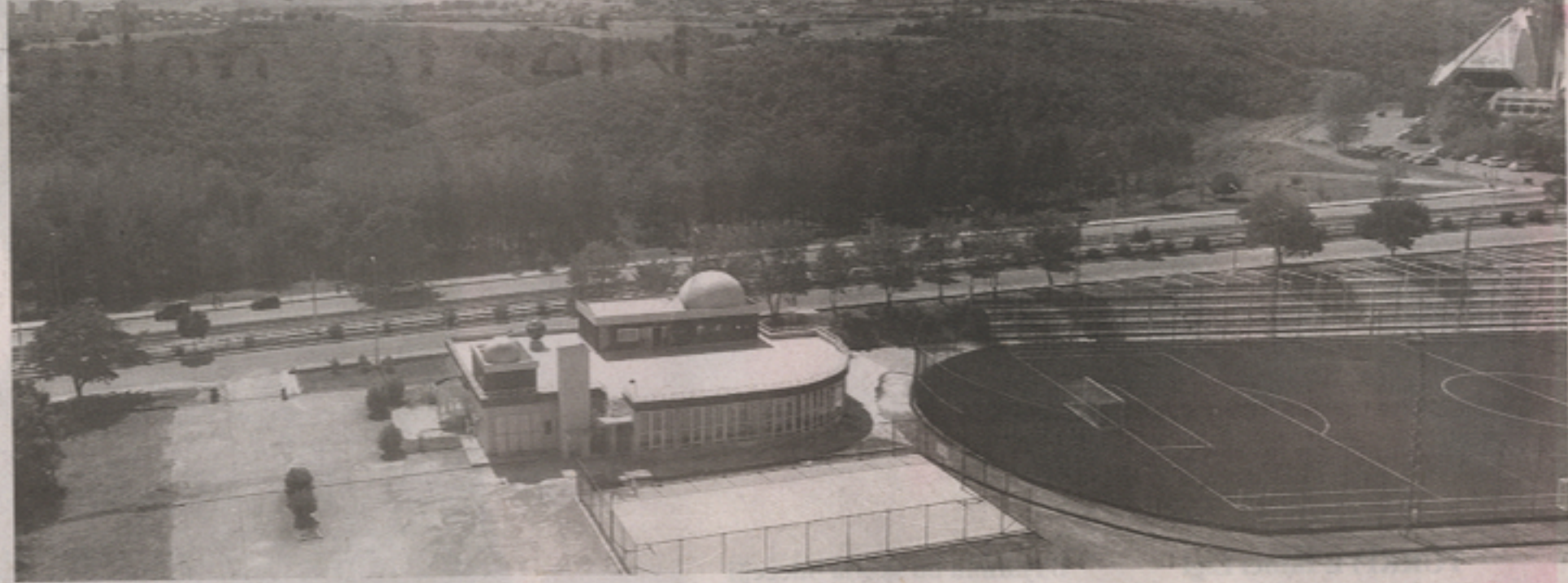
öğrenme aracı olduğunu gördüm. Türkiye'ye döndüğümde hemen yetki kişilerle bu durumu paylaştım. Samsun'a ilk defa Türk yapımı bir planetaryum kurduk. Bu şekilde Türkiye'nin ilk astronomi merkezini kurduk. Hizmet vermeye devam ediyor. Özellikle Samsun ve çevre illerden öğrencilerimiz buraya geliyorlar. Astronomi, bilim, doğa konularında temel bilgiler alıyorlar. Bu da bizi çok mutlu ediyor, sevindiriyor" dedi.

TÜRKİYE'NİN KUBBELERİ SAMSUN'DAN

Kubbe üretiminde Avrupa'ya açılmak istediklerini ifade Kalkan, "Kubbe üretimi ilk olarak Samsun'da başladı. Bu amatörlik şu anda profesyonelliğe dönüştü. Türkiye'de birçok üniversitenin, birçok kurumun gözlemlevlerinin kubbeleri Samsun'da üretiliyor. Gözlemevi dediğimiz şeyler evreni, astronomiyi, gökyüzünü inceleme alanıdır. Yıldızlarla, galaksilerle, karadeliklerle ilgili bilgileri toplama yeridir. Teleskoplar ise ışık toplama araçları olduğu için gözlemlevlerine ihtiyaçları var. Bu gözlemlevlerinin en önemli ortamlarından bir tanesi kubbelerdir. Planetaryum ise 1900 yıllardan sonra teknolojinin gelişmesiyle birlikte ışık kirliliği oluştu. Işık kirliliği olduğu yerlerde artık yıldızları göremiyorsunuz. Gökyüzünü görmek aslından zorlaşmaya başladı. Bunu avantaja çevirmek için sanal gökyüzü oluşturulmaya başlandı. Dünyada olağanüstü bir şekilde eğitim aracı kullanılıyor. Düz perdeyi küresel hale getirip sanal ortamda gökyüzünün bugün olması gereken halini tam zamanlı olarak izleyebiliyoruz. Aslında çocukların, gençlerin gökyüzünden ulaşmış hallerini tekrar gökyüzüne çekmek, o alana tekrar ilgi oluşturmak için müthiş bir eğitim ortamları diye düşünebiliriz" diye konuştu.

GENÇLERİN İLGİSİ DAHA ARTIRILMALI

Çocuklar küçük yaşlarda evrene karşı meraklı halde olduklarını yaş ilerledikçe çocukların evrene olan meraklarının azaldığını söyleyen Kalkan, "Üniversite öğrencilerimiz yeterli ilgiyi göstermiyorlar. Çok ilginçtir ilkokul ve ortaokul öğrencilerimiz çıldırıyorlar. Bu merkeze gelen öğrenciler çok heyecanlanıyorlar. Bu da bize yeterlidir.

Bizim amacımızı burada çocuklara bilimsel bir sinerji vermek, bilimsel bir heyecan oluşturmaktır. Bizler daha çok Samsun ve çevresindeki ilk ve ortaokul öğrencilerinin buraya getirerek onlara astronomi, evren ve daha konusunda onların merak duygularını en üst noktaya getirmeye çalışıyoruz ki geleceğin bilim insanları olsunlar. Ülkemizin önünü açsınlar" şeklinde konuştu.

"Astronomide birçok alanda ilk olmasına rağmen Samsun'da bir bilim merkezi yok"

Samsun'da bir bilim merkezi olmaması konusunda üzgün olduğunu fakat çok uğraştığını vurgulayan Kalkan, "Bizler 3 arkadaş Yüksek Öğretim Kurumunun (YÖK) bizi Amerika'ya göndermesiyle oradaki bilim merkezlerini inceledik. Orada gördük ki bir ülkeyi teknolojik ve bilimsel açıdan ayağa kaldıran şey bilim merkezleridir. Türkiye'de hemen hemen hiç olmadığı gördüm.2012 yılında bir sinerji başladı ve hükümet bir karar aldı. 16 büyükşehirde bilim merkezi 2023 yılına kadar da bütün şehirlerde bilim merkezi kurma kararı aldı. Samsun'da bu konunun içindedir. İlk başlayanlardan bir tanesidir. Gaziantep, Konya, Kayseri, Bursa, Kocaeli illeri bilim merkezleri açarken Samsun'da aynı dönemde başlamasına rağmen maalesef bunu beceremedik. Bir takım eksiklerimiz var bunları tamamlamamız gerekiyor. TÜBİTAK desteğini çektiğini söyledi bizlere. Bu durum telafi edilemez durumlar değildir. Samsun halkı aslında çok isteklidir. Karadeniz'de hiçbir bilim merkezi yok. Bunun için çok uğraşıyoruz. Burada ki sinerjiyi biz Samsunumuza vermek istiyoruz. Şu anda Samsun'da bilim merkezi kurulması için çok emeklerimiz var. Bu konuda Samsun'un önde gelen karar vericileri, sivil toplum kurumları (STK) ve gerekli yetkililer birlikte çalışıp bir heyecan oluşturup Samsun'da başlatılmış olan bilim merkezlerinin en kısa zamanda tamamlayıp bütün çevreye olağanüstü bir hizmet vermek en güzel şeydir diye düşünüyorum" ifadelerini kullandı. ■ İHA

